

## СТАНОВИЩЕ

ОТ

*доц. д-р Наталия Василевна Ушева, д.м.,*

Ръководител Катедра по социална медицина и организация на здравеопазването  
Зам.-Декан „Научна дейност“ Факултет по обществено здравеопазване  
Медицински университет „Проф. д-р Параскев Стоянов“ – Варна,

Относно: Процедура за присъждане на научна степен „Доктор на науките“ по научна специалност **Управление на общественото здраве** в област на висшето образование 7. Здравеопазване и спорт, професионално направление 7.4. Обществено здраве, на тема „Професионално сдружаване и развитие на дейността на зъботехниците в България“ на доц. Михаела Атанасова Варнева, д.м., Катедра по социална медицина и организация на здравеопазването, Факултет по обществено здравеопазване на Медицински университет - Варна.

### **Процедура на обявяване на публичната защита**

Дисертационният труд е обсъден и насочен за публична защита от Катедра по социална медицина и организация на здравеопазването към Медицински университет – Варна на заседание на Катедрения съвет (Доклад № 102-2736/08.10.2024 г.) Научното жури за публична защита на дисертационния труд е утвърдено със Заповед на Ректора на МУ – Варна проф. д-р Димитър Райков, дмн. с № Р-109-371/04.11.2024 г, а на първото заседание на Научното жури от 12.11.2024 г. съм определена за Председател на НЖ и да изготвя становище.

Кандидатът е представил всички необходими документи по процедурата, съответстващи на изискванията на Закона за развитие на академичния състав в Република България, Правилника за приложението му и Правилника за развитие на академичния състав на Медицински университет – Варна.

### **Кратки данни за кариерното развитие на кандидата**

Михаела Варнева е родена през 1963 г. в град Варна. През 1983 г. завършва с Института за здравни кадри със средно-специално образование (ИПЗКССО) „Д-р Н. Николаев“ – Варна по специалност „зъботехника“. С отличен успех придобива магистърска степен по специалност „Спортна психология“ към НСА „Васил Левски“ през 2010 г., а през 2013 г. придобива образователната и научна степен „доктор“ по специалност „Социална медицина и организация на здравеопазването и фармацията“, защитавайки дисертационен труд на тема „Ретроспекция, анализ и социално-психологически проблеми при подготовка и реализацията на „Професионален бакалавър“ по специалност „Зъботехник“ към МУ - Варна. Академичната си кариера доц. Варнева започва в ПМИ-Варна през 1984г. като хоноруван преподавател, след което преминава на длъжност преподавател по

практика (1986 г.), преподавател във висше училище (2006 г.), а от 2015 г. избрана на длъжност „доцент“, към Учебен сектор „Зъботехник“ на Медицински колеж – Варна.

Трудовата си кариера Михаела Варнева започва през 1983 зъботехник в ОСП-Варна (1983-1986г.).

Преподавателската дейност на доц. Варнева включва дисциплините „Ортодонтия“, „Лицево-челюстна протетика“ и др. специалност „Зъботехника“ „Въведение в НИР“ и др. в няколко специалности на МК- Варна.

Доц. Михаела Варнева има над 100 научни статии, 1 монография, 1 глава от учебник, 4 учебни пособия и над 50 участия в научни прояви с доклади. Освен това, иновативния потенциал на доц. Варнева е показан чрез регистрирани 3 полезни модела в Патентното ведомство на РБългария.

Има участие като изследовател в проект по Фонд „Наука“ към МУ Варна (2023-2025 г.).

Доц. Варнева има административен и управленски опит чрез участие в Колежански и програмни съвети, заемайки длъжността административен асистент в УС „Зъботехник“ и др.

Кандидатът по настоящата процедура членува в международни и национални професионални и научни организации; владее руски език.

### **Наукометричен анализ на дисертационния труд**

Посочените от доц. Варнева данни в „Авторската справка за съответствие и изпълнение на минималните национални изисквания за придобиване на научна степен „доктор на науките“, изготвена във връзка със защитата, отговарят или надхвърлят (показатели от групите А и Г) минималния брой точки с получения общ брой точки - 480.

За участие в настоящата процедура са приложени всички необходими документи, както следва:

- Дисертационен труд, за придобиване на образователна и научна степен „доктор“;
- Дисертационен труд за придобиване на научна степен „доктор на науките“;
- Пълнотекстови научни публикации.

Необходимите за участие в конкурса според Правилника за развитие на академичния състав в МУ – Варна 12 публикации по темата на дисертацията са публикувани и в пълен обем приложени към материалите за конкурса, като във всичките доц. Варнева е самостоятелен автор.

Представените цитирания по Показател Д, отразяващи научната активност на кандидата са оценени на 100 точки, което изцяло покрива изискванията за заемане на научна степен „доктор на науките“. Четири от цитиранията са в научни издания, реферирани и индексирани в световноизвестни бази данни с научна информация, две - в монографии с научно рецензиране и четири - в неиндексирани издания.

## Структура на дисертационния труд

Представената дисертация е изготвена съобразно изискванията за дисертационен труд за придобиване на НС „доктор на науките“, включващ 239 страници, 19 таблици, 28 фигури и схеми, 25 снимки и 9 приложения. Посочените 281 литературни източника са предимно на кирилица – 204 и 77 на латиница, описани коректно и детайлно в библиографския раздел. Дисертационният труд е изложен в логична последователност и структуриран в 4 глави: Литературен обзор (60 стр.); Методика на собственото проучване (9 стр.); Резултати и обсъждане (176 стр.). Изводите, препоръките и приносите са обобщени и ясно разписани на 5 страници в края на дисертационния труд.

Доц. Михаела Варнева представя задълбочен и изчерпателен труд върху развитието на съсловните сдружения и организации на зъботехниците за период от над 100 г. и подробна визия и стратегия за развитие на специалността в България в перспектива.

Литературният обзор описва зараждането на съсловните организации в здравеопазването – профсъюзи, конфедерации и възраждане на съсловните организации и сдружения в здравеопазването, развитие на дейността на зъботехниците в България; правното регламентиране и функции на съсловната организация на зъботехниците в България. Описано е и регламентираното наставничество, като утвърден метод на обучение в зъботехническите лаборатории. Особено внимание доц. Варнева отделя на международния опит за дейностите на зъботехниците и професионалните им организации.

В Глава втора „Методика на собственото проучване“ са представени целта, задачите, хипотезите на проучването, обект и дизайн на проучването. Задачите включват всеобхватен спектър от дейности, свързани с историческа ретроспекция и периодизация на сдруженията и съсловните организации на практикуващите по специалността „зъботехник“, характеризиране на работещите зъботехници и преподаватели по специалността с ОКС „Зъботехник“, изследване познанията на практикуващите зъботехници относно нормативната база и управлението на БАЗ и очакванията им относно СДО, проучване мнението на преподавателите от Медицинските колежи в България за БАЗ и за участието им при СДО.

Методологично съвсем адекватно са приложени документален, анкетен и SWOT-анализ, статистически методи за изпълнение на задачите. Документалният метод е базиран на нормативната уредба, публични и частен архиви, което показва уменията на доц. Варнева да търси първична информация и работи задълбочено с историческите и законодателни източници на информация. Анкетното проучване е проведено в 25-те Районни колегии на БАЗ, включвайки 378 респонденти (360 практикуващи зъботехници и 18 преподаватели от медицинските колежи, провеждащи обучение по специалността „Зъботехник“ в градовете София, Пловдив и Варна, постигайки значителните 75% от генералната съвкупност от работещите по специалността.

Анализирайки събраната информация от всички заложили проучвания, използвайки натрупания собствен професионален опит доц. Варнева е разработила

систематичен модел с предложения за развитие на дейността по специалността „Зъботехник“ в България.

Приемам представените от доц. Михаела Варнева приноси и логичните препоръки, които тя много добре е формулирала към различните институции, организации и специалисти (БАЗ, медицински университети и медицинските колежи към тях, законодателния орган и самите практикуващи зъботехници), за подобряване на взаимодействието, за създаването на отделни съсловни организации на специалистите по здравни грижи и други предизвикателства пред гилдията на зъботехниците в България.

### **Автореферат**

Авторефератът е много добре оформен, представяйки в синтезиран вид на 76 страници собствените проучвания, резултати, дискусия, изводи и препоръки.

### **Заключение**

Дисертационният труд на доц. Михаела Варнева, д.м. „Професионално сдружаване и развитие на дейността на зъботехниците в България“ се характеризира със задълбоченост, последователност, исторически и систематичен подход в анализа и предложенията за развитие на специалността в национален мащаб.

Дисертационният труд и представените публикации напълно покриват изискванията на Закона за развитие на академичния състав на Република България, Правилника за приложението му и Правилника за развитие на академичния състав на Медицински университет – Варна за придобиване на НС „Доктор на науките“.

Въз основа на актуалната тема, практико-приложните приноси на дисертационния труд предлагам на членовете на Научното жури да бъде присъдена НС „Доктор на науките“ на доц. Михаела Варнева, д.м. по научна специалност „Управление на общественото здраве“.

|                                                                          |
|--------------------------------------------------------------------------|
| Заличено на основание чл. 5,<br>§1, б. „В“ от Регламент (ЕС)<br>2016/679 |
|--------------------------------------------------------------------------|

08. 12. 2024 г.  
гр. Варна

Председател на Научното жури: ..... /...../

Доц. Д-р Наталия Ушева, д.м.